

Jaarverslag 2018 Examen Commissie.

Grote groei in examinering ORGB.

Voor u ligt het tweede jaarverslag van de examencommissie van Orgb over het examenjaar 2018. Het is echter het eerste jaarverslag van een volledig zelfstandig en autonoom functionerende examencommissie conform de nieuwe examenregels in het MBO. In 2018 is de examencommissie opnieuw volgens de nieuwe richtlijnen georganiseerd en heeft met name het bevoegd gezag geen zitting meer in commissie. Dat was voor ons een vuurdoop omdat een belangrijke kennisfactor verdween, maar gaf ook meer vrijheid om ons eigen beleid te bepalen.

2018 was voor de examencommissie een turbulent jaar. Niet alleen vanwege de nieuwe bemensing maar vooral door een enorme toename van het aantal afgenomen examens. In de periode mei – juli zijn ruim 300 kandidaten geëxamineerd. Voor de examencommissie en het examenbureau een enorme uitdaging omdat het nog nooit om zo'n groot aantal ging.

De klus is geklaard en het is uiteindelijk helemaal goed verlopen. We hebben er heel hard voor moeten werken en het heeft wel een wissel getrokken op mensen en de organisatie. Een grondige evaluatie heeft ervoor gezorgd dat we vooruitlopend op de volgende grote groep, nu al met de voorbereidingen gestart zijn.

We hebben dit jaar voor het eerst een formele deskundigheidsbevorderingsbijeenkomst georganiseerd en uitgevoerd. Een zeer positieve bijeenkomst waarin we als examencommissie veel geleerd hebben, wat we nu in de praktijk aan het brengen zijn.

Dit jaarverslag is geschreven in volgende hoofdstukken:

- 1) Samenstelling en taken examencommissie
- 2) Crebo's
- 3) Examendocumenten
- 4) Examenproces
- 5) Werking examencommissie
- 6) Examinering in getallen
- 7) Tevredenheidsmetingen
- 8) Verbeteracties en doelstellingen 2019
- 9) Openbaarheid
- 10) Nawoord

Wij gaan ervan uit dat we door deze indeling te gebruiken, alle aspecten aan bod laten komen die voor het jaarverslag nodig zijn.

1. Samenstelling en taken examencommissie

De examencommissie van ORGB is per 1 februari 2019 conform het handboek als volgt samengesteld:

Examencommissie

Voorzitter:	Mevrouw M. Wormgoor
Plaatsvervangend voorzitter/lid 1:	De heer J. de Jonge
Lid 2/ secretaris:	Mevrouw P. Peskens
Lid 3/ lid:	Mevrouw J. Moonen
Lid 4/ Extern lid:	vacature

Er is één vacature in de examencommissie en dat is het extern lid van de commissie. De commissie heeft zich tot doel gesteld om in 2019 de commissie op sterkte te hebben. Dat wil zeggen dat er voldoende leden zijn, dat de leden voldoende kwaliteiten en kennis hebben en de vacature is opgevuld.

De commissie werkt conform het handboek examinering, dat de leidraad voor haar werken is. De taken van de examencommissie zijn ook uitgebreid in het handboek beschreven. In het kort komt het erop neer dat de examencommissie verantwoordelijk is voor de volgende zaken:

- Het vaststellen van examen producten;
Het betreft hier het zorgen voor goede examens en goede beoordelingsdocumenten.
- Het vaststellen van examenresultaten en uitreiken van diploma's;
Door middel van het examendossier dat goed en volledig gevuld moet zijn, vaststellen of iemand geslaagd is en een diploma moet krijgen.
- Het organiseren van een deugdelijk examenproces;
Het organiseren en erop toezien dat examens van ORGB op een correcte en juiste manier worden afgenomen.
- Het afhandelen van klachten die binnenkomen naar aanleiding van examens;
Als er naar aanleiding van examens klachten binnenkomen worden die conform het protocol op een deugdelijke manier beantwoord en afgehandeld.
- Besluiten nemen op basis vragen, opmerkingen, gebeurtenissen, malversaties, e.d.
In alle zaken die rondom examineren plaatsvinden, heeft de examencommissie het laatste woord. Dat gaat van het verlenen van vrijstellingen, het organiseren van aangepaste examens voor mensen met een stoornis, tot het reageren op fraude en beslissen in geschillen.

De examencommissie is derhalve de spin in het web bij het hele examen en het orgaan dat verantwoordelijk is voor het naleven van regels vanuit het ministerie en legt verantwoording af aan het bevoegd gezag en de Inspectie van het Onderwijs.

In 2018 heeft de examencommissie deze taak op een goede wijze uitgevoerd. Alle acties van de commissie zijn ook vastgelegd in verslagen en documenten, zodat er na afloop altijd controle mogelijk is op het werk dat de commissie heeft verricht. De voorzitter van de examencommissie legt verantwoordelijkheid af aan het managementteam (MT) van de instelling over de gevolgde procedures en resultaten.

Na de veranderingen in de samenstelling van de commissie heeft er een doorstart plaatsgevonden. Sindsdien werkt de commissie onafhankelijk van het bevoegd gezag. Het is geborgd dat het bevoegd gezag geen invloed heeft op de uitspraken en besluiten van de commissie.

2. Crebo's

Orgb heeft anno 2018 de beschikking over 36 crebo gecertificeerde opleidingen. In de bijlage van dit verslag is een crebolijst toegevoegd.

Het onbekostigd karakter van onze opleidingen, heeft een aantal gevolgen. Het eerste is dat we elke crebo op basis waarvan een opleiding ontwikkeld wordt, apart aan dienen te vragen. Dit doen we altijd op basis van een klantvraag.

Een tweede gevolg is dat we er als examencommissie voor moeten waken dat de commerciële belangen, geen invloed gaan krijgen op het werk van de examencommissie zoals de diplomavaststelling.

Door de werkwijze en de transparantie daarin, gecombineerd met de onafhankelijkheid van de commissie, borgen we objectiviteit in het proces.

De examencommissie probeert het examenproces zoveel mogelijk op gelijke wijze te organiseren en af te (laten) nemen over de verschillende opleidingen, met natuurlijk de beroeps specifieke maatwerkonderdelen erin. Hiermee houden we proces overzichtelijk en redelijk eenvoudig te controleren.

3. Examendocumenten

Alle bij de examens betrokken documenten zijn in 2018 gecontroleerd en waar nodig aangepast. Wat we gemerkt hebben is dat deze controle vaker dient te gebeuren dan we gewend waren te doen. Dat wordt één van de doelen voor komend jaar.

Er zijn meerdere soorten documenten betrokken bij het examenproces:

- 1) De documenten die het proces beschrijven en voorlichting geven aan deelnemers en bedrijven,
- 2) Boordelingsformulieren die in het examenproces gebruikt worden,
- 3) Verantwoordingsdocumenten.

Bij 1) denken we aan de Onderwijs- en Examenregelingen en het deelnemersstatuut, maar ook aan de uitnodigingsbrieven, de voorbladen bij kennisexamens, etc. Deze documenten dienen per opleiding de juiste informatie te verschaffen. Om dat te borgen zullen ze vanaf 2018 jaarlijks

gecontroleerd gaan worden. In 2018 is dit ook gebeurd, we merken echter al bij het schrijven van dit verslag dat sommige ontwikkelingen zo snel gaan dat jaarlijkse controle nodig is.

In 2018 hebben we de documenten zoals bij 2) benoemd, ook allemaal opnieuw bekeken. Omdat we ook examens inkopen, merken we dat de terminologie die in de verschillende documenten gebruikt wordt, verschillend is. Deze namen hebben we geharmoniseerd en de documenten opnieuw vastgesteld. Het is van belang ook bij nieuwe examens erop toe te zien dat de te gebruiken documenten dezelfde namen gebruiken als we die centraal hebben vastgesteld.

We hebben bij de deskundigheidsbevordering van de assessoren speciale aandacht besteed aan de aangepaste formulieren, het gebruik ervan inclusief de verschillende benamingen die we gebruiken.

Zoals bij 3) benoemd zijn er in ons examenproces ook verschillende verantwoordingsdocumenten betrokken zoals het handboek examinering. Deze documenten blijken minder aan verandering onderhevig te zijn dan de documenten onder 1) en 2), behalve het operationele deel zoals de bemensing van de commissie. Door ook deze documenten mee te nemen in de jaarlijkse checkup ondervangen dit.

4. Examenproces

Het examenproces is in principe voor elke opleiding hetzelfde. We spreken van competentiegericht onderwijs en dus dienen de onderdelen van dit onderwijs, kennis, vaardigheden en houding in het proces terug te komen. Bovendien moeten we voldoen aan de eisen die door het ministerie worden gesteld aan regelgeving omtrent keuzedelen, Nederlands en rekenen en keuzedelen. Alles indachtig worden er de volgende examens afgenomen:

- Een kennisexamen voor de theorie (instellingsexamen) die hoort bij de desbetreffende opleiding, crebo;
- Een examen Nederlands over de 5 onderdelen, Lezen, Luisteren, Schrijven, spreken en gesprekken voeren, vanaf niveau 2 deel uitgevoerd door het landelijk examen;
- Een examen Rekenen voor de 4 te onderscheiden domeinen, ook weer vanaf niveau 2 afgenomen met een landelijk examen;
- Een examen keuzedeel of keuzedelen conform de notitie die we daarvoor hebben vastgesteld;
- We sluiten het examenproces af met een praktijkexamen in de vorm van een proeve van bekwaamheid. Om de proeve goed af te kunnen nemen wordt er door de kandidaat een examenopdracht gemaakt die vooraf gemaakt en ingeleverd, gebruikt wordt als leidraad van de proeve.

Dit proces is voor alle opleidingen hetzelfde, behalve dat we in bijzondere situaties af moeten wijken van deze standaard. Dat is bijvoorbeeld het geval bij de opleiding beveiliging, waar het kennisexamen en de proeve extern wordt afgenomen bij examenorganisatie SVPB.

De afname van examens is geregeld middels een protocol dat strikt dient te worden nageleefd. Alle functionarissen die betrokken zijn bij de afname van examens, worden hiervan op de hoogte gebracht en we proberen zoveel mogelijk via processen verbaal te borgen dat examinatoren zich hieraan houden.

Ook doen we veel aan deskundigheidsbevordering van onze assessoren. Alle nieuwe assessoren krijgen eerste een training en gaan na een paar proeves samen gedaan te hebben, voorzichtig zelf beginnen. Jaarlijks wordt voor de assessoren een deskundigheidsbevordering georganiseerd.

We hebben in onze documenten staan dat we in principe zoveel mogelijk examens inkopen. Vorig jaar is gebleken dat die inkoop steeds minder goed lukt. Het is niet zo dat er geen examenproducten te koop zijn maar ze passen niet in onze wijze van examinering waarmee de producten dus onbruikbaar zijn. Dat hebben we meegemaakt bij de aankoop van examenproducten bij ESS. Geen van de producten die zij bieden was bruikbaar omdat ESS uitgaat van examinering per kerntaak en niet van examinering in één keer (na een jaar of anderhalf jaar studie).

Als examens niet te koop zijn worden ze zelf gemaakt conform de regels die onze brancheorganisatie daarvoor heeft opgesteld en waar we aan gehouden zijn door het keurmerk.

5. Werking examencommissie

De examencommissie heeft zoals in 2 beschreven, een aantal hoofdtaken. Per hoofdtaak wordt beschreven wat er afgelopen jaar gebeurd is.

Alle examens worden conform de procedure gemaakt en vastgesteld. Het examenbureau is daarin de initiator van het proces. Zij initieert, controleert en stuurt het proces. Het hele proces wordt elke keer gecontroleerd door de commissie die uiteindelijk de examens vaststelt.

Van elke deelnemer die examen doet wordt een examendossier opgemaakt en per project waaruit de deelnemer komt wordt ook nog een projectdossier opgemaakt. Die twee dossiers dienen volledig en in orde te zijn alvorens de dossiers in de examencommissie komen en de resultaten kunnen worden vastgesteld. Deze dossiers worden na vaststelling van de resultaten bewaard en zijn inzichtelijk voor bijvoorbeeld de inspectie.

Bij uitzonderingen op deze regel wordt door de commissie een apart besluit genomen dat geregistreerd wordt in de verslagen van de examencommissie.

Als verlengstuk van de examencommissie, is het examenbureau het uitvoerend orgaan bij het afnemen van alle examens. De examencommissie blijft verantwoordelijk en controleert het werk van het examenbureau. Ook wordt steekproefsgewijs het afnemen van examens gecontroleerd. Daartoe zijn formulieren ontwikkeld. In 2018 is dit voor het eerst gedaan, waarbij gebleken is dat er op een goede wijze wordt geëxamineerd maar dat er nog wel verbeteringen mogelijk zijn.

De rapporten worden uitgebreid doorgesproken met de desbetreffende assessoren en examinatoren die daar goed op gereageerd hebben. Het blijkt dat zij open staan voor dit proces en de positieve feedback die erop volgt.

De laatste twee hoofdtaken worden meer ad hoc uitgevoerd. De procedures zijn zo gesteld dat mensen middels een mail of brief een beroep kunnen doen op de examencommissie bij vrijstellingen, aangepaste examens. Er zijn in 2018 geen klachten binnen gekomen en er zijn ook geen malversaties geconstateerd. Er is wel een toename in de vraag naar het inzetten van extra voorzieningen bij de examens op basis van dyscalculie, dyslectie, autisme en ADHD e.d. Dit is in 2018 alleen voor het project Spring bijgehouden en is een maal voorgekomen.

De toename ligt voornamelijk bij de kandidaten, die vanuit de VSO/PRO scholen examens hebben gedaan. Het inzetten van extra voorzieningen zijn wel in de individuele examendossiers gedocumenteerd, echter deze zijn niet in een overzichtslijst bijgehouden. Zodoende is niet aan te geven wat de omvang van de toename is.

6. Examens in cijfers:

De cijfers over 2018:

- Het aantal afgenomen examens: 336
- Het aantal geslaagden: 334
- Het examenrendement: 99%
- Het opleidingsrendement: 78%
- Het aantal uitschrijvingen zonder diploma 94

Zoals al eerder geschreven is 2018 het jaar van het doorpakken geweest. We hebben in onze VSO / Pro-projecten ruim 3 keer zoveel examens afgenomen als we in 2017 gedaan hadden. Het waren drukke maar wel goede momenten waarop we de grenzen van het systeem goed hebben kunnen testen.

Kortgezegd hebben we gemerkt dat er in de afname van de examens slechts één fout gemaakt is. Bij de afname van een proeve van bekwaamheid waren 2 examinatoren op locatie in plaats van één. Dit werd onderling goed opgelost. De kandidaat heeft er niets van gemerkt.

De grootste opgave lag bij de administratie, bij de aanmaak en de controle op de examendossiers. Hier kwam in een korte tijd heel veel werk te liggen dat met een hoge tijdsdruk moest worden uitgevoerd. Met vereende krachten, overwerk en het wekelijks bij elkaar komen van de examencommissie is deze klus uiteindelijk geklaard. Normaal controleert de examencommissie de aangeboden dossiers steekproefsgewijs. Er wordt van alle dossiers die moeten worden vastgesteld 20 % uitgebreid gecontroleerd, op basis waarvan vaststelling van de resultaten en toekenning van het diploma volgt. In de drukke tijd die er rond de zomer vorig jaar was, is de steekproefsgewijze controle losgelaten en zijn alle dossiers na opmaak gecontroleerd om (administratieve) fouten die in het proces onvermijdelijk zijn, te kunnen opsporen en verbeteren.

Dit heeft voor de hele examencommissie geleid tot heel veel (over)werk dat onder grote werkdruk is uitgevoerd. Het resultaat mocht er echter zijn en daar zijn we als examencommissie trots op.

Voor 2019 hebben we na een uitgebreide evaluatie wel wat verbeteringen doorgevoerd. Die evaluatie heeft opgeleverd dat we sommige zaken zoals de voorbereiding eerder in het jaar kunnen uitvoeren waardoor we de werkdruk wat evenrediger verdelen. Dat wordt in 2019 ingevoerd.

Het examenbureau is in 2018 opgericht en ingericht. Alle zaken die betrekking hebben op de organisatie van examens wordt door dit bureau uitgevoerd. Op zich gaat dit goed maar we hebben moeten vaststellen dat de bemensing te mager is. In 2019 moeten we erop inzetten om dit bureau breder te bemensen.

De examencommissie heeft zich in 2018 toegelegd op de wettelijke taak. Het bevoegd gezag maakt geen deel meer uit van de examencommissie. Deze verandering en de invoering van het examenbureau, als uitvoerend orgaan, hebben het werk van de examencommissie wel bepaald, maar na een wat moeizame start, verlopen de werkzaamheden nu weer prima. Wel is in de examencommissie de discussie gaande of de omvang van de commissie voldoende is om de uitdagingen van de toekomst aan te kunnen.

Het rendement is voor de examens 99% en voor de opleidingen 78%. Onze werkwijze werkt dus goed waarbij we veel aandacht hebben voor de individuele omstandigheden van de kandidaten. Uitstel van examens maar ook eerder examens afnemen als dat kan, is in 2018 toegepast. Bij dit soort uitzonderingen wordt de examencommissie altijd betrokken en heeft er het laatste woord over. Het onderwijsrendement is van 61% in 2017 gestegen naar 78% in 2018. Dat is een goed resultaat vooral als je het niveau en de problematiek van onze doelgroep in aanmerking neemt.

7. Tevredenheidsmetingen examinering

Van alle examens die we hebben afgenomen is bij de afname van de proeve een evaluatie afgenomen. We maken hierbij gebruik van een model dat jaren geleden is afgenomen van een examenleverancier en dat herschreven is voor gebruik bij alle proeves.

Alleen bij de examens voor beveiliging, waarbij de theorie en praktijkexamens worden afgenomen door het landelijk examenbureau SVPB, is de evaluatie afgenomen door de SVPB zelf. Wij gaan voor komend jaar bekijken of we de evaluaties van SVPB ook kunnen krijgen voor onze deelnemers en die betrekken in ons eigen overzicht.

De evaluaties zijn gescoord in cijfers 1 t/m 5 waarbij 5 zeer goed is en 1 zeer slecht is. De resultaten van de evaluaties van de deelnemers zijn voor alle examens als volgt:

- 94% scoort hoger dan een 4 voor informatie over de tijdsduur en het tijdstip;
- 97% scoort hoger dan een 4 voor de informatie over de locatie;
- 90% scoort een 4 of hoger over de uitleg en de instructie bij het examen;
- 84% scoort hoger dan een 4 over de wijze van beoordelen;
- 78% beoordeelt dat alles aanwezig was;
- 79% vond dat er voldoende tijd was;

(Bij de laatste 3 vragen waren bij een substantieel aantal deelnemers niet ingevuld. We gaan nog uitzoeken wat hier de reden van is. Op het moment van schrijven zijn de redenen hiervan nog niet bekend.)

De resultaten van de evaluaties voor de assessoren zijn als volgt:

- 97% scoort een 4 of hoger voor de informatie over de tijdsduur en het tijdstip;
- 97% scoort hoger dan een 4 voor de uitleg en de instructie;
- 98% scoort een 4 of hoger voor de manier van beoordelen;
- 99% geeft aan dat alles aanwezig is;
- 99% geeft aan dat hij of zij goed voorbereid is;
- 99% geeft aan geen onregelmatigheden geconstateerd te hebben;
- 100% heeft voldoende informatie gehad;
- 100% geeft aan voldoende persoonlijke nabespreking gehad te hebben;
- 100% geeft aan dat de resultaten bekend waren;
- 99% geeft aan dat het PvB helder was;
- 99% geeft aan dat het PvB een goede weerspiegeling is van de praktijk;

8. Verbeteracties & Doelstelling Examinering

Op basis van dit jaarverslag en het zelfonderzoek dat we daarvoor in de examencommissie hebben gedaan, heeft geleid tot een aantal doelstellingen voor 2019 die we ter verbeteringen komend jaar zullen nastreven.

Doelen 2019

- Invullen van de vacature in de examencommissie;
- Besluitnemen over de omvang van de examencommissie. Daartoe behoort ook een tijdpad van een eventuele realiseren uitbreiding;
- Beleid vaststellen omtrent de deskundigheidsbevordering van de examencommissie;
- Jaarlijks controle van alle bij het examenproces betrokken documenten;
- Voor de kerstvakantie dienen de examens voor het VSO/ Pro project aangeleverd te zijn, zodat controle en vaststelling in alle rust kan plaatsvinden;
- Eerder in het schooljaar beginnen met de voorbereidingen van de examens voor het VSO/ pro project;

- Beschrijving van de PDCA cyclus voor het examenbureau, conform de cyclus die voor Orgb geldt en uitvoering daarvan in 2019;
- Bekijken of de evaluaties van SVPB meegenomen kunnen worden bij de eigen evaluaties.

9. Openbaarheid

Dit verslag is geschreven en vastgesteld door de examencommissie van Orgb in samenwerking met de collega's bij ORGB.

De verschillende gremia van Orgb, zoals het MT en het Projectleidersoverleg, bespreken dit verslag. Vanuit die gremia worden de verbeteracties besproken en desgewenst wordt er meegewerkt aan de verbeteracties die ingezet worden door de examencommissie.

Dit jaarverslag wordt openbaar gemaakt via de website. Via de website is het jaarverslag ook te downloaden en het kan via de normale kanalen bij het secretariaat worden opgevraagd.

10. Nawoord

2018 is het jaar het eerste jaar van de examencommissie nieuwe stijl en het eerste jaar deze nieuwe commissie een jaarverslag heeft gemaakt. Ongetwijfeld zal naar de toekomst toe het verslag nog aan veranderingen onderhevig zijn. Voor nu is het verslag een goede weergave van wat er allemaal is gebeurd in 2018 en de voorbereidingen die we aan het doorvoeren zijn om de groei naar de toekomst aan te kunnen. Wij bezien de toekomst positief en met veel optimisme.